

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

نظام عبادتي اسلام

سمسټر: دوم

درس: دهم

استاد: عبد الحق حقيار

یوهنډون کارډان
KARDAN UNIVERSITY

فهرست

• مراجع مضمون

- مرور مختصر به درس گذشته
- نتایج متوقع از درس
- احکام متفرقه روزه
- اقسام روزه از لحاظ حکم
- كفاره روزه
- عذرهای برای خوردن روزه
- حکم کسی که روزه را میخورد
- اعتکاف و احکام آن

یوهنډون کارډان
KARDAN UNIVERSITY

مرور مختصر به درس گذشته

- تعريف روزه
- تعريف ماه رمضان
- فضيلت ماه رمضان
- فضيلت ومرتبه روزه
- حكم روزه ماه رمضان ودلائل فرضيت آن
- شرائط آن
- مفسدات روزه
- مكروهات روزه
- حكمتهاى روزه

نتایج متوقع از درس

شناختن احکام متفرق روزه، مانند کفاره روزه، عذرهای روزه، اقسام روزه
واحکام اعتکاف در ماه رمضان، مانند ارکان، شرائط و آداب اعتکاف.

یوهنډون کارډان
KARDAN UNIVERSITY

احکام متفرقه روزه

- اقسام روزه از لحاظ حکم
- کفاره روزه
- عذرهای برای خوردن روزه
- حکم کسی که روزه را میخورد
- اعتکاف و احکام آن

اقسام روزه از لحاظ حکم

بعضی انواع روزه از نظر احکام شرعی:

1- روزه فرض:

مانند روزه فرضی ماه رمضان قضای روزه رمضان یا روزه کفاره، از قبیل کفاره ظهار...

2- روزه سنت:

آن روزه‌ای است که شخص با میل و اشتیاق خودش برای به دست آوردن پاداش فراوان آن را می‌گیرد، یعنی روزه‌ای است که نصوص شرعی بر مستحب بودن آن وارد شده‌اند، مانند، شش روز شوال، روزه ۲شنبه و ۵شنبه و غیره.

3- روزه مکروه:

مانند روزه گرفتن فقط در روز جمعه، اختصاص روز ۳شنبه به گرفتن روزه، روزه گرفتن حاجی در روز عرفه در عرفات، روزه روز شک که روز سی‌ام ماه شعبان است.

4- روزه ممنوع:

روزه گرفتن در روز عید فطر، (اول شوال)، روز عید قربان (دهم ذوالحجه)، ایام تشریق (یازدهم، دوازدهم و سیزدهم ذوالحجه، روزه گرفتن زن حائض و نساء، روزه گرفتن کسی که می‌ترسد با گرفتن روزه زیان بیند و تلف شود.

کفاره روزه

مردی که روزه رمضان خود را به وسیله یکی از اعمال مفسدات روزه عمدی باطل ساخت، علاوه بر گنجهکاری، امساک بقیه روز و قضای آن، کفاره نیز بر او لازم می گردد. کفاره به ترتیب زیر است:

1. آزاد کردن برده مسلمان.
2. در صورت نیافتن برده، دو ماه پی در پی روزه گرفتن.
3. در صورت عدم توانایی شصت مسکین را اطعام دادن.

یوهنډون کارډان
KARDAN UNIVERSITY

عذرهای برای خوردن روزه

مریض:

(در صورتی که روزه باعث زیاد شدن یا طولانی شدن بیماریش شود، یا روزه برایش دشوار باشد).
اما مریضی که امید بهبودی و شفا را ندارد، روزه نگیرد و افطار کند و بجای هر روز از روزه رمضان به یک نفر مسکین غذا بدهد.

مسافر:

خداوند به شخص مسافر اجازه داده که روزه نگیرد.

زنان باردار و شیرده:

اگر خانم‌های باردار و شیرده ترس آسیب دیدن داشته باشند و نگران خود باشند در این صورت روزه نگیرند، و آن را قضا نمایند.

پیر مردان و پیر زنان:

دین مبین اسلام به انسان‌های سالخورده، که اصلاً توانایی روزه گرفتن ندارند، اجازه داده روزه نگیرند و فدیة بپردازند، و برای هر روز به یک نفر مسکین غذا بدهند.

زنانی که در ایام مریضی میباشند:

خانم‌هایی که در عادت ماهیانه، یا نفاس هستند، باید روزه نگیرند، و بعد از رمضان قضا نمایند.

حکم کسی که روزه را میخورد

- روزه گرفتن حکم الهی است و فرض است، هر کس از فرضیت آن انکار کرد کافر میشود.
- خوردن روزه برای کسی که سرش فرض شده باشد، گناه کبیره میباشد، و باید توبه کرده کفاره روزه را اداء کند.
- اگر شخصی در ماه رمضان در محضر عام روزه میخورد و باعث اخلال نظم و حرمت ماه رمضان میشود، حکومت وقت میتواند او را سرزنش کرده برای تأدیب او تصمیم مناسب بگیرد.

احکام اعتکاف

اعتکاف در لغت به معنی ماندن و درنگ کردن است و در اصطلاح شرع یعنی: ماندن و نشستن در مسجد همراه با قصد و نیت به خداوند.

اعتکاف بر دو گونه است:

۱- اعتکاف واجب، آن که شخص با نذر کردن بر خودش واجب گرداند.

۲- اعتکاف سنت، یعنی شخص مسلمان به خاطر تقرب به خداوند و پیروی از رسول اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در مسجد اعتکاف می‌نشیند، بخصوص در ده روز آخر رمضان که تأکید بیشتری شده است.

قرآن کریم و سنت پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم و همچنین اجماع بر مشروعیت آن دلالت می‌کند.

حضرت ام المؤمنین عایشه می‌فرماید: «حضرت رسول الله صلی الله علیه و آله و سلم همیشه ده روز آخر ماه رمضان به اعتکاف می‌پرداخت تا این که خداوند او را وفات داد، پس همسرانش بعد از وی به اعتکاف نشستند»

امام نووی می‌فرماید: مسلمانان بر استحباب اعتکاف اجماع دارند، بخصوص در ده روز آخر ماه رمضان که تأکید بیشتر دارد.

ارکان، شرائط و آداب اعتکاف

یوهنډون کارډان
KARDAN UNIVERSITY

ارکان اعتکاف:

۱- نیت؛ ۲- ماندن در مسجد؛

شروط اعتکاف کننده:

۱- مسلمان باشد، پس اعتکاف کافر درست نیست؛

۲- عاقل و ممیز باشد، اعتکاف شخص دیوانه و بچه غیر ممیز صحیح نیست؛

۳- پاکی از جنابت؛

۴- پاکی از حیض و نفاس (برای خانمها) و اعتکاف آنها باید با اجازه و رضایت همسران باشد؛

۵- ماندن در مسجد، و افضل و بهتر اینست که مسجد

جامع باشد؛

آداب اعتکاف:

۲- خود را به نماز، ذکر و دعا و استغفار و تلاوت قرآن و درود بر پیامبر صلی الله علیه وسلم مشغول نماید.

۳- از سخنان بیهوده اجتناب کند و زبان خویش را جز به خوبی نگشاید.

۴- در غیر رمضان برای معتکف مستحب است که روزه باشد.

۵- در مسجد جامع باشد، تا این که برای شرکت در نماز جمعه از مسجد بیرون نشود.

مراجع مضمون

1. الاركان الاربعة، ابو الحسن علي الندوي.
2. فقه الميسر، شفيق الرحمن الندوي.
3. حجة الله البالغة، شاه ولي الله الدهلوي.
4. نور الإيضاح، حسن بن عمار بن علي الشرنبلالي الحنف ي.
5. مختصر القدوري، ابو الحسن أحمد بن محمد القدوري.
6. الاختيار لتعليل المختار، عبد الله بن محمود الموصللي.
7. نظام عبادتي اسلام، پوهنمل ذبيح الله زاهد (كتاب درسى)

پوهنتون کاردان
KARDAN UNIVERSITY

تشکر